

Forum for klima, trængsel
og sundhed i København

Trafikøer, hvad er det?

PER HOMANN JESPERSEN

IDA-EKSPERT, KLIMA & TRANSPORT

LEKTOR EMERITUS, ROSKILDE UNIVERSITET

Trafikøer

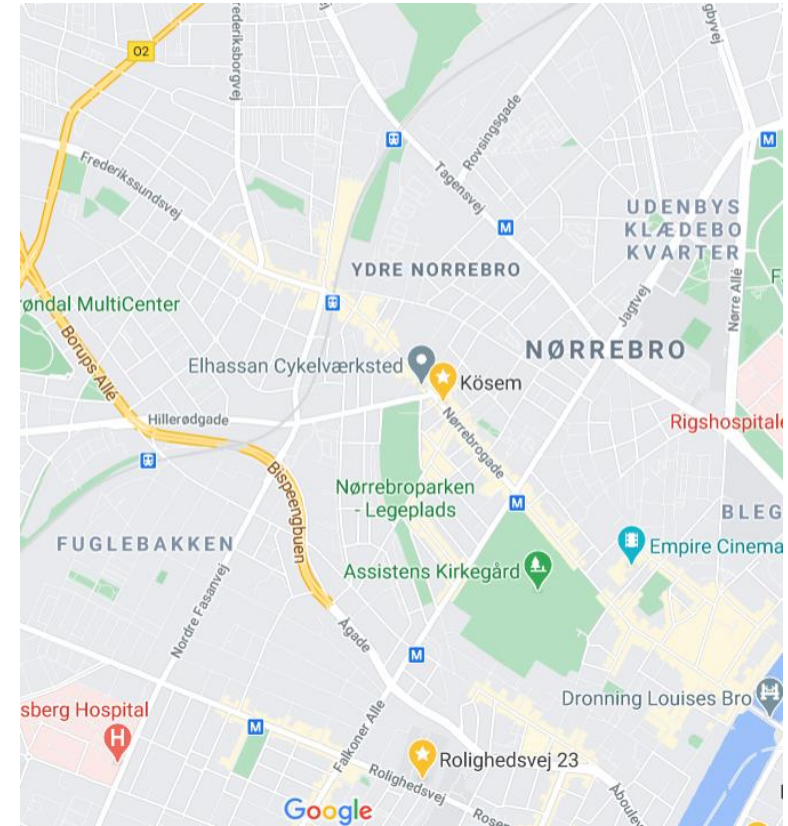
10-15 år gammelt koncept udviklet i Holland – traffic circulation plan

Formål:

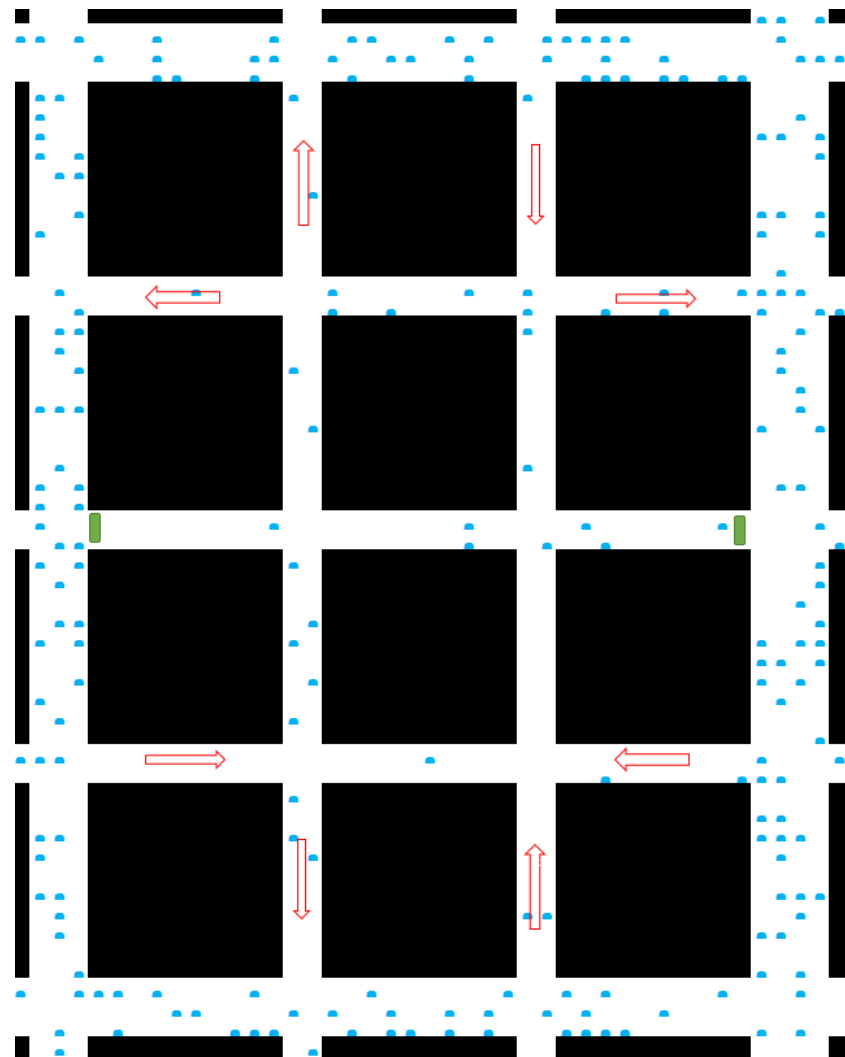
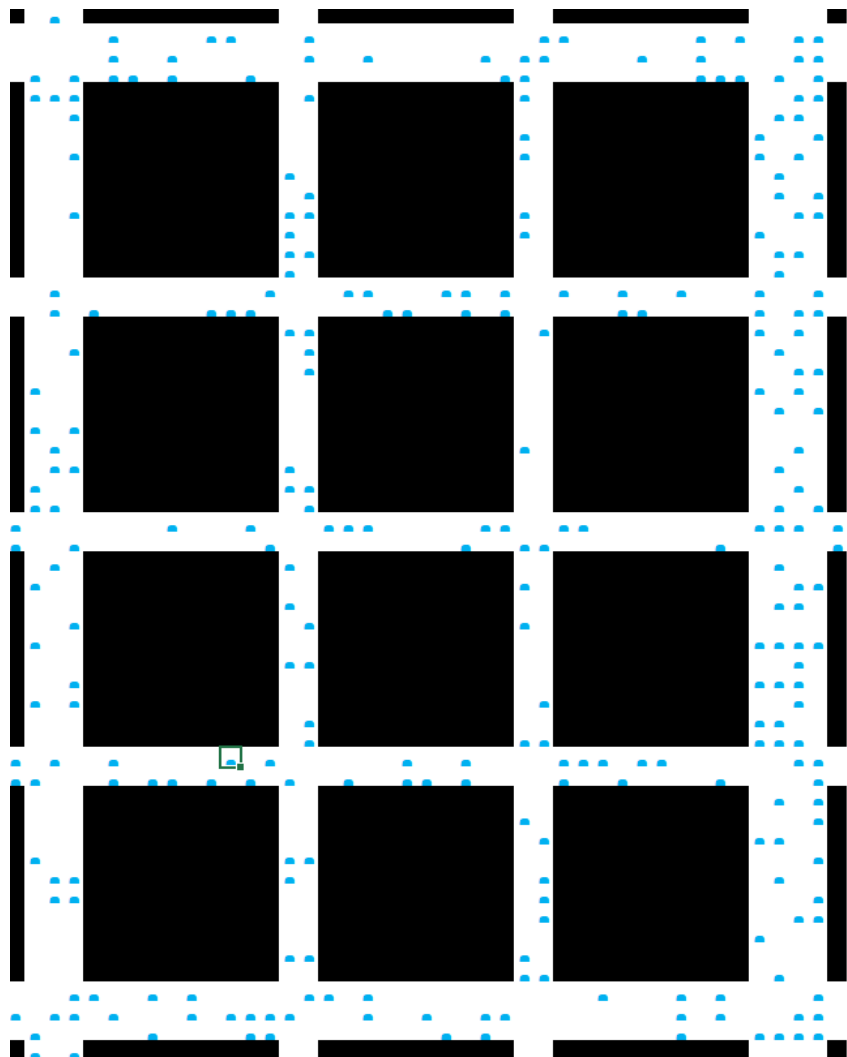
- At flytte gennemkørende biler ud på større veje
- At eliminere al ikke lokal biltrafik fra øvrige veje
- At opretholde biltilgængelighed overalt

Metode:

- Afspærringer og ensretninger for biler som gør det besværligere at bruge lokalveje til gennemkørsel
- Trafikøer kan være af forskellig størrelse

Før/efter

Trafikøer - virkninger

Trafikal fredeliggørelse af trafikøerne

- Kun biltrafik med lokal start eller mål
- Anden biltrafik flyttes ud på gennemkørselsveje

Blød trafik fremmes

- Cyklende og gående konfronteres ikke med så mange biler
- Biler har lokalt mål – kører mere forsigtigt
- Bilen bliver mindre attraktiv – erstattes af kollektiv, cykel og gang

Forbedret bykvalitet

- Mere attraktivt at bruge gaderummet til socialt samvær
- Mindre lokal luftforurening og støj
- København: Lettere at nå klimaplanens mål i 2025 om max 25% af samtlige ture i bil

Men hvorfor trafikøer?

Tre paradigmer i trafikplanlægning

- Det automobile paradigme
- Paradigmet om arealeffektiv mobilitet
- Paradigmet om bykvalitet

Paradigme I: Automobilitet

Baseret på en forestilling om

- at personbilen er fremtidens transportmiddel
- at velstandsudviklingen gør at alle med tiden får råd til en bil – og vil bruge den

Succesmål

- Hastighed/tidsbesparelse

Nødvendiggør

- Gode vejforbindelser ind til (og gennem) bymidterne (gadegennembrud)
- Udvidelse af vejkapaciteten – flere motorveje, flere spor på motorvejene

Barrierer for automobiliteten

I byerne

- Folkelig modstand
- Manglende mulighed for at løse trængselsproblemet i byen
- Bybefolkningernes ønske om trafikfredelige boligområder
- Bybefolkningernes ønske om rekreative byrum

Udenfor byerne

- Manglende mulighed for at løse trængselsproblemet omkring de større byer
- Manglende forståelse af at mere vejkapacitet skaber mere trafik (induceret trafik)

Das Gehzeug / the Walkamobile

Mobilitet i storbyer – et spørgsmål om plads

Paradigme 2: Arealeffektiv mobilitet

Baseret på forestilling om

- at trafikareal i byerne er en begrænset og efterspurgt ressource
- at forskellige trafikarter har forskelligt arealforbrug (1 bilpassager ~ 10 cykler ~ 10 buspassagerer)

Succesmål

- Mobilitet målt i personer

Nødvendiggør

- Fremme attraktivitet af cykel og kollektiv trafik
- Fremme hastighed af cykel og kollektiv trafik
- Omdisponering af gaderum (gadekryds, strøggader i Kbh)

Trængselskommissionen

Den samlede dør-til-dør rejser som udgangspunkt

Samfundsøkonomi kun en del af beslutningsgrundlag for infrastrukturforslag

Prioritering af transportmidler

- Understøtte gang og cykling hvor det giver mening
- Understøtte kollektive investeringer hvor det giver mening

Påvirkning af transportefterspørgslen (roadpricing!)

Barrierer for arealeffektiv mobilitetsparadigmet

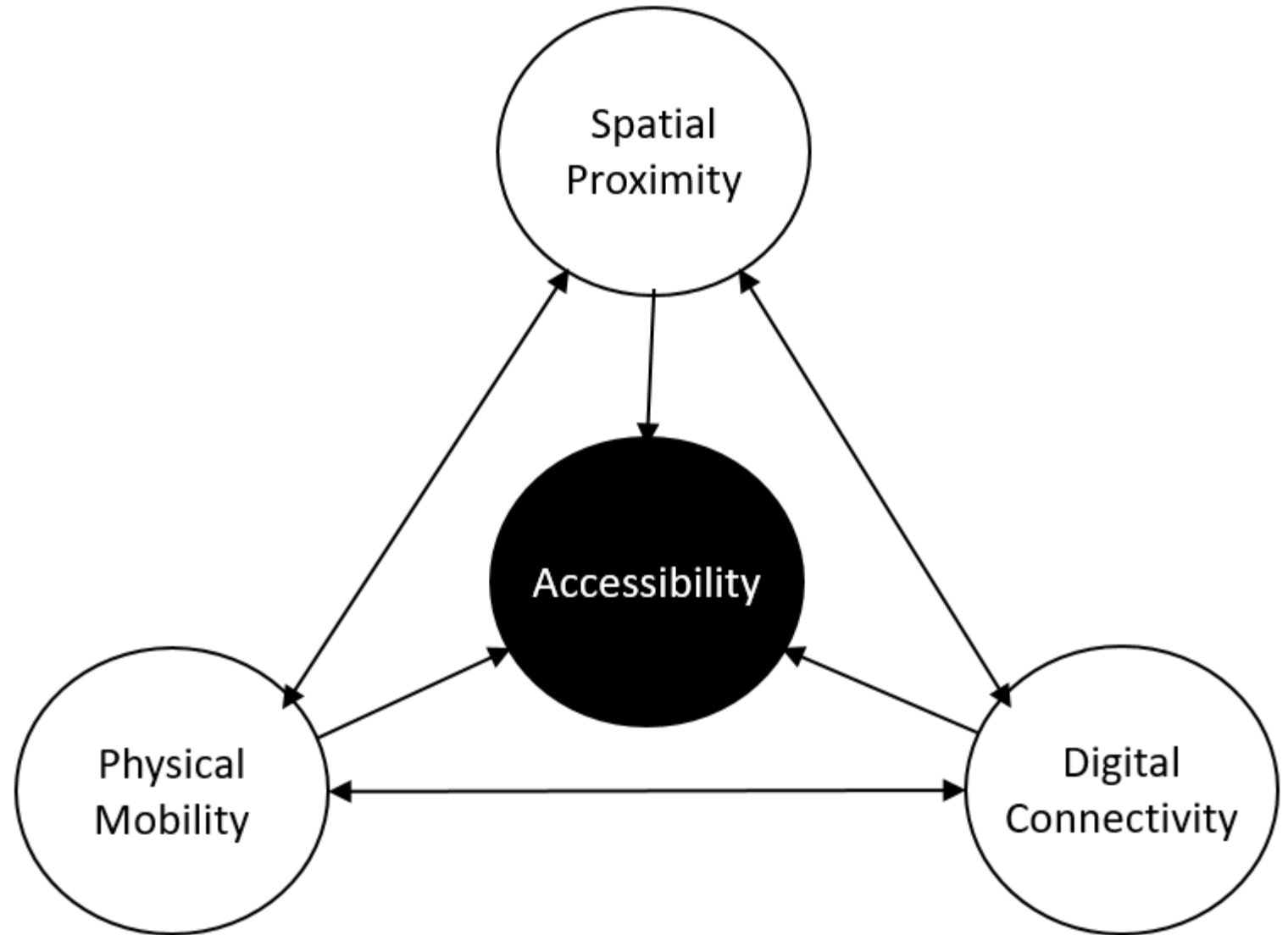
Trafikken betragtes (stadig) som et selvstændigt system

Et effektivitetsparadigme – hvordan udnyttes trafikinfrastrukturen bedst

...men trafik har ikke noget formål i sig selv!

Tilgængelighed
(accessibility) er det
centrale begreb – *ikke*
trafik (physical
mobility)

Source: Glenn Lyons

Paradigme 3: Bykvalitet – ‘Liveability’

Baseret på en forestilling om

- At trafikken ikke er en sektor for sig – den er et middel til at opnå byer der er attraktive for borgere, virksomheder og andre brugere af byen

Succesmål

- Bæredygtighed – i alle sine tre dimensioner (økonomisk, miljømæssigt og socialt)

Nødvendiggør

- Nye planlægningskoncepter der sammentænker byens funktioner og trafikbetjening

David Banister: Sustainable mobility paradigm

KONVENTIONEL TRAFIKPLANLÆGNING

BÆREDYGTIG TRAFIKPLANLÆGNING

Fysiske dimensioner

Mobilitet

Fokus på trafik (i bil)

Storskala

Gaden er til trafik

Motoriseret transport

Trafikprognoser

Trafikmodeller

Økonomisk modellering

Trafik som afledt af efterspørgsel

Baseret på efterspørgsel

Øge hastigheden

Minimering af rejsetider

Adskillelse af mennesker og trafik

Social **Sociale dimensioner**

Tilgæ

Fokus **Tilgængelighed**

Lokal

Gader **Fokus på mennesker (også i bil)**

Alle sl

Vision **Lokal skala**

Scena

Multil **Gaden er et rum**

Trafik
efters

Baser **Alle slags transport (hierarkisk)**

Reduk

Rimel **Visioner om byer**

Integr

WHAT MAKES A GREAT PLACE?

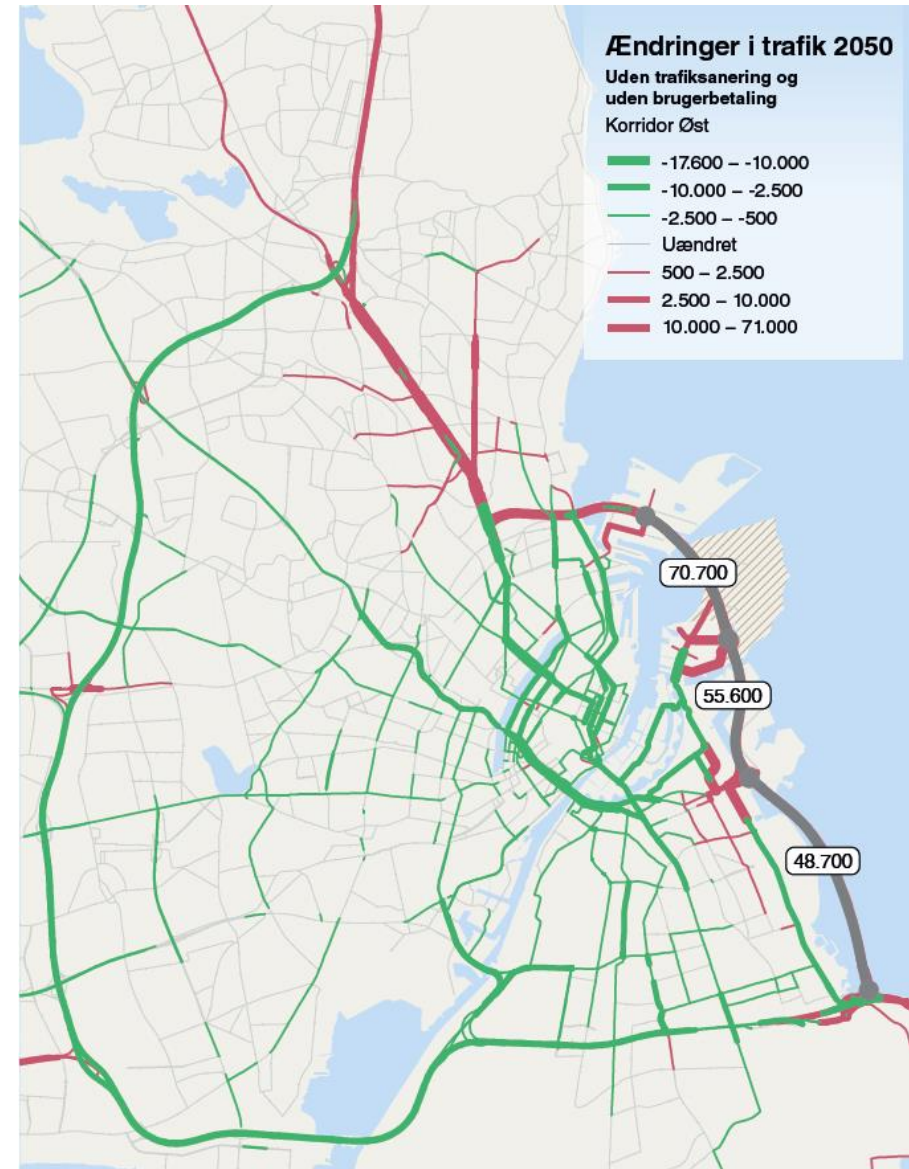

Østlig Ringvej uden trafiksanering og uden brugerbetaling

Fredeliggør store dele af indre by

Men skaber mere trafik andre steder

Og bemærk: det er en sammenligning i 2050 med og uden østlig tunnelforbindelse – så grøn betyder ikke nødvendigvis mindre trafik end i dag

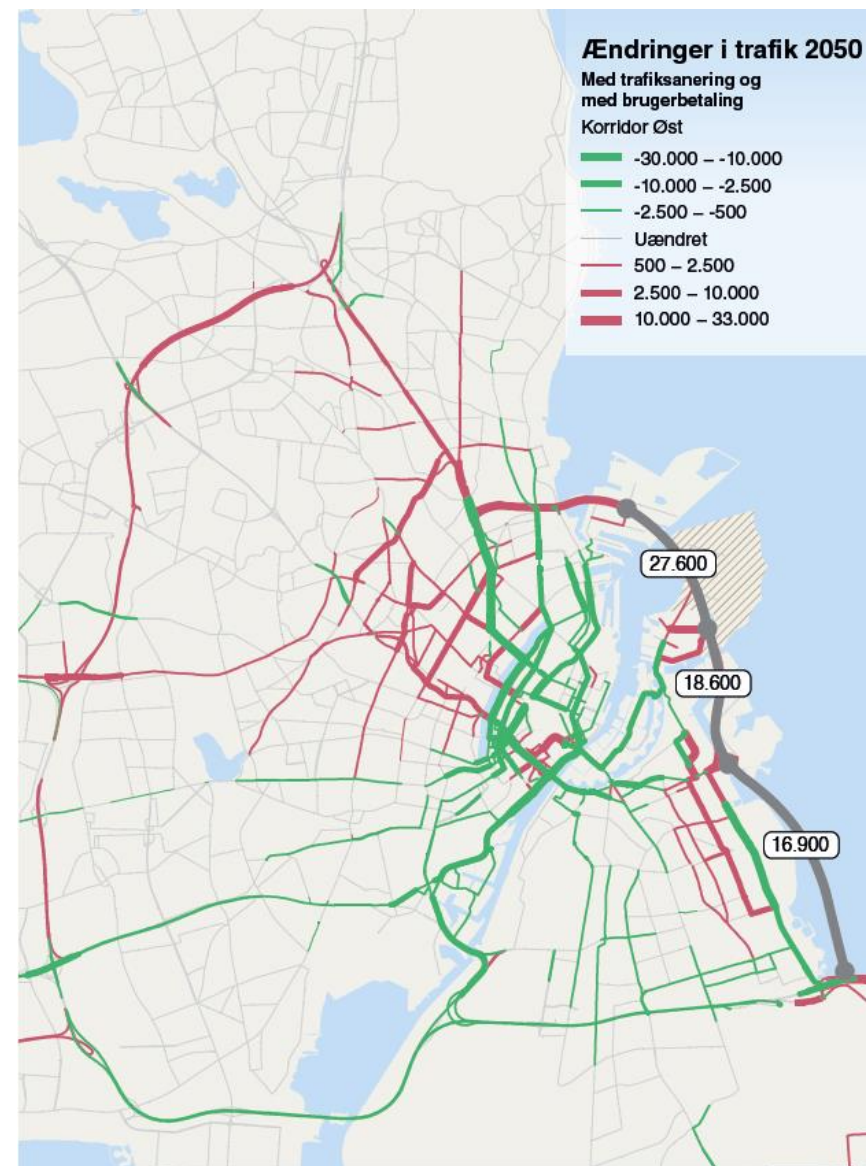

Østlig Ringvej med trafiksanering og med brugerbetaling

Brugerbetaling får færre til at benytte Østlig Ringvej

Trafiksanering mhp at gøre røde veje grønne

Forligspartierne kunne ikke blive enige om trafiksanering – og de kunne heller ikke blive enige om trafikøer

Bæredygtig trafikplan for København – med/uden en Østlig Ringvej

Trafikplan baseret på bykvalitetsparadigmet – trafik for byens brugere, ikke for bilens brugere

Trafikøer som gennemgående princip

Ringvej 2 (O2) lukkes som gennemkørsel mellem Langebro og Østerport

Trafik mellem Østerbro, Nørrebro, Vesterbro/Frederiksberg og Amager/Christianshavn ledes via O2 - gennemkørende trafik forhindres ved ensretning og indkørsel forbudt-skiltning eller evt. reduceres med roadpricing

Der er håb forude

